

عنوان مقاله:

راهبردهای تاب آوری کالبدی مسکن خانوارهای روستایی در برابر سیل (مطالعه موردی: شهرستان درگز)

محل انتشار:

فصلنامه راهبردهای توسعه روستایی، دوره 10، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

زهرا کمالی - گروه جغرافیا-دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی-دانشگاه فردوسی مشهد-خراسان رضوی- ایران

مریم قاسمی - استادیار، گروه جغرافیا، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

در ایران، مخاطره سیل سالانه خسارات فراوانی به روستائیان مناطق درگیر به ویژه در بخش مسکن وارد می کند. به همین دلیل توجه به تاب آوری کالبدی مسکن روستایی به دلیل آسیب پذیری بالای آنها در مواجهه با سیل ضروری است. بر این اساس پژوهش حاضر به بررسی راهبردهای مطلوب تاب آوری کالبدی مسکن روستایی در مواجهه با سیلاب پرداخته است. روش تحقیق توصیفی-تحلیلی مبتنی بر مطالعات اسنادی و پیمایش میدانی است. پس از مطالعات اکتشافی اولیه، تعداد ۹ روستا در شهرستان درگز که بیشترین آسیب پذیری در برابر سیل را داشتند، به عنوان نمونه انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از دو ابزار برنامه ریزی استراتژیک SWOT-QSPM انجام شد. با توجه به خبره محور بودن این دو ابزار پرسشنامه پژوهش به کمک ۲۵ نفر از خبرگان روستایی (دهیار و اعضای شورای اسلامی روستا) تکمیل گردید. بر اساس مطالعات اکتشافی اولیه ۱۴ نقطه قوت و فرصت به عنوان مزیت و ۱۸ نقطه ضعف و تهدید به عنوان محدودیت پیش روی تاب آوری کالبدی مسکن روستایی در مواجهه با سیل شناسایی شد. باتوجه به امتیاز نهایی در $IFE=2.46$ و در $EFE=2.41$ «راهبردهای تدافعی» یا حداقل- حداقل به عنوان راهبردهای کانونی جهت افزایش تاب آوری کالبدی مسکن روستایی انتخاب شد. هدف کلی راهبردهای تدافعی، یا «راهبرد بقا» کاهش ضعف های سیستم برای کاستن و خنثی سازی تهدیدها است. براساس تجزیه و تحلیل های صورت گرفته در ماتریس QSPM در بین استراتژی های تدافعی «ارتقای دانش و آگاهی ساکنان از اصول استاندارد ساخت و ساز در نواحی در معرض سیل»، بالاترین امتیاز یعنی 2.637 را کسب نموده و به عنوان اولین راهبرد انتخاب شده است.

کلمات کلیدی:

سیل، تاب آوری کالبدی، مسکن روستایی، شهرستان درگز، سوات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1713441>

